

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

יז

עין משפט
גזר מצוה

ואמר - לאחר זמן - פרעתי - ע"פ ב"ד - נאמן - וכשזעמתי היסח:
בא מלוה - לפיטו לכהוב לו אהרנחא עליו אין כוחבין ונחמין
 לו: אינו נאמן - לישבע אלא שכנגדו נכבש ונטול דכיון דחמילתו
 הארך לחובטו לרין אין דרכו למהר
 פסק גמור: **ואמר פרעתי** - לאחר
 זמן ע"פ ב"ד: והעדים מעידים אותו
 שלא פרע - בפנינו חבטו לפרע לו
 ע"פ ב"ד ולא פרעו, ואולי ובפניהם
 העיו לעבור ע"פ ב"ד, אינו נאמן
 שזב לומר פרעתי שלא בעדים:
הוחזק כפרן לחוטו ממנו - שאין נאמן
 עוד עליו לומר החזרתי ופרעתי, עד
 שיפרע בעדים: לא הוחזק כפרן -
 וכשזעמתי שפרעו, והט"פ שלא פרעו
 מיד כשכבשו בפני עדים, ואין זה
 מעיו כב"ד דכיון דלא פסקו לו פסק
 גמור נשמט ממנו סבר כו': **אלעלא** -
 לבוט: הוחזק כפרן לאותה אלעלא
 עד שיפרע: הוחזק כפרן לאותה
 שבועה - לומר נשבעתי עד שישבע
 בפני: **שנחמתי שבועה** כב"ד -
 דכיון דחבטו בפני קליים דרבי
 ב"ד ולא אבה אינו נאמן לומר עוד
 קיימתי אחרי כן: **אבל חייב ענמו**
 שבועה - שאמר לו אשבע לך ותכטו
 בעדים ולא אבה ואמר כך אמר
 "נשבעתי" נאמן והט"פ דקמי עדים
 דחיה: **עבד איניש** דמקרי ואמר -
 לא אשעה מה שאני חייבוי ב"ד
 אלא אני בענמי ואין סובבת ומרטה
 אלא דחיה בעלמא: וכחזו בו זמנו
 בן בבוט - שבוט שגמולא נכחי: **שבכר**
מחל שבוטו - משפרע מלוה ראשונה
 ועל האחרונה לא נכתב והוא לא
 מלוה על פה וטורף לקוחות שלא
 כדון רזין מלוה על פה גובה מן
 הלקוחות: **אימת** - דפרעתי אימתי
 וחזר ולוה אימתי: **אי גמול למכר** -
 ולא ביום שנכתב: **ולוימח מלא** - שתי
 תיבות הוליוס אחרי וקילור סופרים
 הוא: **הישק ליה** - דאפילו נכתב על
 מלוה זו אחרונה וכתוב בו יום מוקדם
 כזה הוא ליה השטר מוקדם: **דלא**
שכימי [איניש] דפרעי [ביומיה]
קאמנח - הלכך לא חיישין למיר
 דלא שכיח ולי אחרמי: הולרטי לומר
 לאין חזר ולוה לו: **רב כהנא אמר** -
 הא דלרי יותקן יחזיר לבעלים בשביב
מודה - שלא פרע: **שמעי בי רבנן** -
 שנחמל שבוטו: **ומפסדי לי** למטרף
 לקוחות משום דשקרי מוזב המוקדמין
 פסולין דכיון דהאי דלוקחמל רבי ליה
 ליה עדיו בחמומו וכן לו, אף זה אומר
 המוקדמין: **מינח מימח ליה** - ברמאות
 ותלי נפשיה בספיאק ואמר דלמח
 לא שמעי ואיכא רווחא: **מחאי איכא**
בטריף לקוחות - מה טרפא יש בזה
 שלא יחא בשקר שיחזר ויכתוב לו
 והלא שנייה ביום אחד הלכך בשטר
 שנחמל שבוטו לא שביק: **הטוען**
אמר מעשה ב"ד - דבר שהוא תחיל
 ב"ד כגון כהוב, וממון האשה
 והכנות, הטוען ואמר פרעתי
 שלא בעדים לא אמר כלום:
 כמקום

חייב אהה ליתן לו - הכא משמע דחייב אהה ליתן לו לא הוי
 פסק דין גמור כי אם לא וכן לו וכן משמע במתובה (ב"ק דף
 ס"ו וס"ז) וקשה דכפ"ק דכנהדרין (דף ו' וס"א) אמרינן ה"ד גמר
 דין לענין שאסור לבלוט לפי שיעוד
 להיכן הדין נוטה:
רב כהנא אמר כשחייב מודה -
 חזיה אי"כ למה נקט הגמרא
 במילתא דר' יוחנן וי"ל דנקטיה
 משום דיוקא דלי אין כתוב בו ביום
 אפילו כתוב בו הגמרא דודאי ליה
 לא יחזיר דחיישין לקטגויל או
 לפשיטי דספלא:
הטוען אחר מעשה ב"ד לא אמר
 כלום - אינו נאמן לומר
 פרעתי מעשה ב"ד קרי כל דבר
 שחייב לה אפ"ל לא כתב כגון מנה
 ומחמסין ומזון האשה והכנות לאחר
 מותו וכו' למה כותבין כתובה כיון
 דבלאו כתובה נמי אין נאמן לומר
 פרעתי וי"ל משום חוספת אכל מנה
 ומחמסין גבייה בלא כתובה וחוספת
 נראה דאפ"ל חיה לה סהדי דהתנה
 לה נאמן לומר פרעתי ואין רחיה
 מכלתי דר' שכתף דהוה מהימן
 לומר פרעתי אי לאו דהוחזק כפרן
 דר' שכתף ערב היה אכל בעל שמו
 לא היה נאמן ואין רחיה נמי מדתני
 לעיל (דף י"ז): **מלא** כתובה לא יחזיר
 ומשמע דלא יחזיר משום חוספת
 שהיה נאמן לומר פרעתי ללגבי מנה
 ומחמסין נמי מפסיד דהא נאמן לומר
 פרעתי מנה מגו דלי בעי אמר
 אלמנה שאסור אס ליה לה עדי
 היטמא או אס אין לה עדי קדושין
 נאמן

אמר רב יהודה אמר
 רב נחמן אמר לו ב"ד
 צא אתן לו ואמר פרעתי
 נאמן בא מלוה לכתוב
 אין כותבין ונחמין לו: **חייב אהה ליתן לו** ואמר
 פרעתי אינו נאמן, בא מלוה לכתוב כותבין
 ונחמין לו: **רב** - משמיה דר"ג אמר ב"בין
 צא אתן לו בין חייב אהה ליתן לו ואמר
 פרעתי נאמן, בא מלוה לכתוב אין כותבין
 ונחמין לו, אלא איכא לפלוגי הכי הוא
 דאיכא לפלוגי: **יאמרו לו** צא אתן לו ואמר
 פרעתי והעדים מעידין אותו שלא פרעו (וחזר)
 ואמר פרעתי: **הוחזק כפרן** לאותו ממון, **חייב**
אהה ליתן לו ואמר פרעתי והעדים מעידין
 אותו שלא פרעו וחזר ואמר פרעתי לא **הוחזק**
כפרן - לאותו ממון, מ"ט אשתמושי הוא
 קא משתמוש מיניה סבר עד דמעיינו בי רבנן
 בדיני. אמר רבה בר בר הנה א"ר יוחנן
 "מנה לי בידך" והלא אומר אין לך בירי כלום
 והעדים מעידים אותו שיש לו וחזר ואמר
 פרעתי, **הוחזק כפרן** לאותו ממון כי הא
 דשבתיא בריה דרבי מרינוס כתב לה
 לבלתי איצטלא דמילתא בכתובתה וקבלה
 עליה, אירכס כתובתה, אמר ר' (ל"ה) לא היו
 דברים מעולם, אתו סהדי ואמרי אין כתב לה
 לסוף אמר להו פרעתי, אחא לקמיה דרבי
 חייא א"ל **הוחזק כפרן** לאותה איצטלא:
א"ר אבין א"ר אלעא א"ר יוחנן יהיה חייב
 לחבירו שבועה ואמר נשבעתי, והעדים מעידין
 אותו שלא נשבע * (וחזר ואמר נשבעתי)
הוחזק כפרן לאותה שבועה, אמרו קמיה דר'
 אבהו אמר להו מסתברא מלחא דרבי אבין ישנתחייב שבועה בב"ד
 אבל חייב עצמו שבועה [נאמן] עבדי איניש דמקרי ואמר, אהדרוה קמיה
 דר' אבין אמר להו אנא נמי בב"ד אמרי, איתמר נמי א"ר אבין א"ר אלעא
 א"ר יוחנן יהיה חייב לחבירו שבועה בב"ד ואמר נשבעתי והעדים מעידין
 אותו שלא נשבע * (וחזר ואמר נשבעתי) **הוחזק כפרן** לאותה שבועה, א"ר
 אסי א"ר יוחנן **המוציא שטר חוב בשוק וכתוב בו הנפק** וכתוב בו זמנו
 בו ביום - יהוויר לבעלים: **אן** משום כתב ללות ולא ליה, הא כתוב בו
 הנפק, **אן** משום פרעון, לפרעיה בת יומא לא היישין, א"ל ר' יודא לר'
 אסי מי א"ר יוחנן הוי אתו הוה דאמרת משמיה דר' יוחנן **ששטר** שלהו
 בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו שכתב נמחל שיעבורו, **אימת** אילמא למחר
 ולוימח דר' א"ר אריא ישכר נמחל שיעבורו, תיפוק ליה דהוה ליה
 מוקדם ותנן * **שמעי טוב המוקדמין פסולין** אלא לאו **ביומיה אלמא פרעי**
איניש ביומיה א"ר מי קא אמינא דלא פרעי כלל, דלא שכיחי איניש דפרעי
 מהו דתימא האי מפרע פרעיה והאי דקא, אמר "לא פרעתיה משום
 דקבעי מהדר למזא ביה זמנא אחריתי, ולפשיטי דספרא חייש, **המול**
דאם כן מלוה גופיה לא שבק - סבר: שמעי בי רבנן ומפסדי לי **מא שגא**
 מהא דתנן **מצא שמרי חוב אס יש בהן אחריות נכסים לא יחזיר**
 ואוקימנא כשחייב מודה, ומשום שמוא כתב ללות בניסן ולא לוח עד תשרי
 ואתי למטרף לקוחות מניסן ועד תשרי שלא כדון, ולא אמרינן "רא"כ מלוה
 גופיה לא שביק רא"כ כתוב שטרא אחרתא בתשרי דדלמא שמעי רבנן
 ומפסדי לי אמרי דהם משום דאית ליה רווחא דקא מריף לקוחות מניסן ועד
 תשרי מינח ניהא ליה ולא אמר ולא מידי, והכא כיון דרית ליה רווחא דסוף
 שטרא האידינא כתיב (ה) **באאיכא** דקמריף לקוחות, בששטר שנמחל שיעבורו,
 לא שביק: אמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן הטוען אחר מעשה ב"ד

קמה אב מיי פ"ו מהל'
 קוען ונעטן ס'ו
 ה סמג עין לה פ"ו ע'
 ח"ט ס'י ל'ט פ"ט ע'
 וס"י פ"ט ספ"י י':
 קבו ג' ד מ"י ס' ס'ו
 ו סמג ס' פ"ו ע'
 ח"ט ס'י ע' פ"ט י':
 קבו ה מ"י ס' ס'ו
 ה' ס' סמג ס'ו
 ע"ש ח"ט ס' ס'ו:
 קמה ו' ו מ"י פ"ו ס'
 ה' ס' סמג ס'ו
 ע"ש ח"ט ס' ס'ו:
 קמט חמ"י פ"ח מהל'
 ג"ולה וזכירה ס'ו
 כ סמג עין ע"ו פ"ו ע'
 ח"ט ס'י ס'ה פ"ט י':
 קב מ מ"י פ"ד מהל'
 מלוה ולוה ס'ו
 סמג עין ע"ו פ"ו ע'
 ח"ט ס'י ס'ה פ"ט י':
 [ע"י] ח"ט י' ונמות ס'ה
 ד"ה כי ס'ה
 ז"ל דשנתחייב רכ"ל
 קב כ מ"י פ"ח מהל'
 ג"ולה וזכירה ס'ו
 כ סמג עין ע"ו פ"ו ע'
 ח"ט ס'י ס'ה פ"ט י':
 [אחא לקמיה דר' חייא
 אתו סהדי ואמרי אין
 כתב לה א"ר רחייא ויל
 הב לה לסוף אמר לה
 פריעתיך אמר לו תחזקת
 כפרו וכו' כ"ה ג"י ר"ף
 וכו' הוא נכון]
 רבינו הנגאל
 אמר רב יהודה אמר
 רב נחמן אמר לו ב"ד
 צא אתן לו ואמר פרעתי
 נאמן בא מלוה לכתוב
 אין כותבין ונחמין לו:
 א"ר יוחנן יהיה חייב לחבירו
 שבועה בב"ד ואמר נשבעתי
 והעדים מעידין אותו שלא
 נשבע * (וחזר ואמר נשבעתי)
 הוחזק כפרן לאותה שבועה, א"ר
 אסי א"ר יוחנן המוציא שטר חוב
 בשוק וכתוב בו הנפק וכתוב בו
 זמנו בו ביום - יהוויר לבעלים:
 אן משום כתב ללות ולא ליה, הא
 כתוב בו הנפק, אן משום פרעון,
 לפרעיה בת יומא לא היישין, א"ל
 ר' יודא לר' אסי מי א"ר יוחנן הוי
 אתו הוה דאמרת משמיה דר' יוחנן
 ששטר שלהו בו ופרעו אינו חוזר
 ולוה בו שכתב נמחל שיעבורו,
 אימת אילמא למחר ולוימח דר'
 אריא ישכר נמחל שיעבורו, תיפוק
 ליה דהוה ליה מוקדם ותנן * שמעי
 טוב המוקדמין פסולין אלא לאו
 ביומיה אלמא פרעי איניש ביומיה
 א"ר מי קא אמינא דלא פרעי כלל,
 דלא שכיחי איניש דפרעי מהו דתימא
 האי מפרע פרעיה והאי דקא, אמר
 "לא פרעתיה משום דקבעי מהדר
 למזא ביה זמנא אחריתי, ולפשיטי
 דספרא חייש, המול דאם כן מלוה
 גופיה לא שבק - סבר: שמעי בי
 רבנן ומפסדי לי מא שגא מהא דתנן
 מצא שמרי חוב אס יש בהן אחריות
 נכסים לא יחזיר ואוקימנא כשחייב
 מודה, ומשום שמוא כתב ללות בניסן
 ולא לוח עד תשרי ואתי למטרף
 לקוחות מניסן ועד תשרי שלא כדון,
 ולא אמרינן "רא"כ מלוה גופיה לא
 שביק רא"כ כתוב שטרא אחרתא
 בתשרי דדלמא שמעי רבנן ומפסדי לי
 אמרי דהם משום דאית ליה רווחא
 דקא מריף לקוחות מניסן ועד תשרי
 מינח ניהא ליה ולא אמר ולא מידי,
 והכא כיון דרית ליה רווחא דסוף
 שטרא האידינא כתיב (ה) באאיכא
 דקמריף לקוחות, בששטר שנמחל
 שיעבורו, לא שביק: אמר רבי חייא
 בר אבא א"ר יוחנן הטוען אחר מעשה
 ב"ד

הוחזק כפרן
 קב כ מ"י פ"ח מהל'
 ג"ולה וזכירה ס'ו
 כ סמג עין ע"ו פ"ו ע'
 ח"ט ס'י ס'ה פ"ט י':
 [אחא לקמיה דר' חייא
 אתו סהדי ואמרי אין
 כתב לה א"ר רחייא ויל
 הב לה לסוף אמר לה
 פריעתיך אמר לו תחזקת
 כפרו וכו' כ"ה ג"י ר"ף
 וכו' הוא נכון]
 רבינו הנגאל
 אמר רב יהודה אמר
 רב נחמן אמר לו ב"ד
 צא אתן לו ואמר פרעתי
 נאמן בא מלוה לכתוב
 אין כותבין ונחמין לו:
 א"ר יוחנן יהיה חייב לחבירו
 שבועה בב"ד ואמר נשבעתי
 והעדים מעידין אותו שלא
 נשבע * (וחזר ואמר נשבעתי)
 הוחזק כפרן לאותה שבועה, א"ר
 אסי א"ר יוחנן המוציא שטר חוב
 בשוק וכתוב בו הנפק וכתוב בו
 זמנו בו ביום - יהוויר לבעלים:
 אן משום כתב ללות ולא ליה, הא
 כתוב בו הנפק, אן משום פרעון,
 לפרעיה בת יומא לא היישין, א"ל
 ר' יודא לר' אסי מי א"ר יוחנן הוי
 אתו הוה דאמרת משמיה דר' יוחנן
 ששטר שלהו בו ופרעו אינו חוזר
 ולוה בו שכתב נמחל שיעבורו,
 אימת אילמא למחר ולוימח דר'
 אריא ישכר נמחל שיעבורו, תיפוק
 ליה דהוה ליה מוקדם ותנן * שמעי
 טוב המוקדמין פסולין אלא לאו
 ביומיה אלמא פרעי איניש ביומיה
 א"ר מי קא אמינא דלא פרעי כלל,
 דלא שכיחי איניש דפרעי מהו דתימא
 האי מפרע פרעיה והאי דקא, אמר
 "לא פרעתיה משום דקבעי מהדר
 למזא ביה זמנא אחריתי, ולפשיטי
 דספרא חייש, המול דאם כן מלוה
 גופיה לא שבק - סבר: שמעי בי
 רבנן ומפסדי לי מא שגא מהא דתנן
 מצא שמרי חוב אס יש בהן אחריות
 נכסים לא יחזיר ואוקימנא כשחייב
 מודה, ומשום שמוא כתב ללות בניסן
 ולא לוח עד תשרי ואתי למטרף
 לקוחות מניסן ועד תשרי שלא כדון,
 ולא אמרינן "רא"כ מלוה גופיה לא
 שביק רא"כ כתוב שטרא אחרתא
 בתשרי דדלמא שמעי רבנן ומפסדי לי
 אמרי דהם משום דאית ליה רווחא
 דקא מריף לקוחות מניסן ועד תשרי
 מינח ניהא ליה ולא אמר ולא מידי,
 והכא כיון דרית ליה רווחא דסוף
 שטרא האידינא כתיב (ה) באאיכא
 דקמריף לקוחות, בששטר שנמחל
 שיעבורו, לא שביק: אמר רבי חייא
 בר אבא א"ר יוחנן הטוען אחר מעשה
 ב"ד

על יב

נכחל

(ה) אולי ז"ל ומתקם זה אמרי דהסטר במלוה כשר לערוך וכו' דהתם נמי בעתם משום דלמרי דמישמעין וכו' דאחיהא לעיל דף י"ז. (ב) אולי ז"ל כי סא מעשה דשנתחייב.

